

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 11296

Tarih : 25.03.2025

10/2563

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Hakkâri'deki yüksek işsizlik oranı (%18,3), bölgenin ekonomik kalkınma potansiyelini sınırlayarak toplumsal huzursuzlukları derinleştirmekte ve bölgesel eşitsizlikleri pekiştirmektedir. İşsizlik oranlarının düşürülmesi için sanayi yatırımlarının teşvik edilmesi, tarım ve hayvancılıkla ilgili modernizasyon projelerinin hızlandırılması, ticaretin önündeki bürokratik engellerin kaldırılması, mesleki eğitim olanaklarının artırılması ve kadın istihdamına yönelik politikaların güçlendirilmesi gerekmektedir. Ayrıca, toplumsal barışın sağlanması ve Kürt sorununa demokratik bir zeminde çözüm bulunması hem ekonomik kalkınmayı hem de istihdam fırsatlarını artıracaktır. Bu bağlamda, Hakkâri ve bölge kentlerindeki işsizlik sorunlarının çözülmesi, mevcut sorunların derinlemesine incelenmesi ve etkin çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulmasını ve bu hususta Anayasa'nın 98'inci İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Öznur Bartin

Hakkâri Milletvekili

GEREKÇE

Hakkâri ili, 2024 yılı itibarıyla Türkiye genelindeki en yüksek işsizlik oranına sahip il olarak dikkat çekmektedir. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından açıklanan verilere göre, ülke genelindeki işsizlik oranı %8,7 iken, Hakkâri’de bu oran %18,3 seviyesine ulaşmıştır. Bu oran, sadece ülke genelindeki işsizlik oranının çok üzerinde olmakla birlikte, aynı zamanda Doğu Anadolu Bölgesi’ndeki en yüksek işsizlik oranını da oluşturmuştur. Hakkâri’nin işsizlik oranı, çevre illerle karşılaştırıldığında da açık bir şekilde daha yüksek olup, Van (%16,7), Muş (%13,1) ve Bitlis (%11,4) illerinin işsizlik oranlarını geride bırakmaktadır.

Bölgede yüksek işsizlik oranlarının temel sebeplerinden biri, yıllardır süregelen siyasi sorunlar ve toplumsal huzursuzluklardır. Çatışmalar ve güvenlik kaygıları hem halkın yaşamını zorlaştırmakta hem de bölgeye yapılacak yatırımları engellemektedir. Bu durum, Hakkâri’deki kalkınma projelerinin hayata geçmesini engellerken, bölge ekonomisinin büyümesini de durdurmaktadır. Ayrıca, bölgedeki siyasi sorunlar, iş gücünün iş yaşamında yeterince yer bulamaması ve genç nüfusun işsiz kalması gibi yapısal sorunları derinleştirmektedir. Ekonomik kalkınma projelerinin engellenmesi, Hakkâri’nin potansiyelini kullanamamasına neden olmakta ve bu durum, işsizlik oranlarının sürekli yüksek kalmasına yol açmaktadır.

Hakkâri ilimiz, coğrafi olarak İran ve Irak gibi önemli sınır komşuları ile ticaret yapma potansiyeline sahip bir bölgedir. Ancak, bu potansiyel, gümrük altyapısının yetersizliği, ticaretin önündeki bürokratik engeller ve sanayi yatırımlarının eksikliği nedeniyle yeterince değerlendirilememektedir. Sınır kapılarının modernizasyonu ve gümrük işlemlerinin kolaylaştırılması, bölgedeki ticaretin hızlandırılması ve büyütülmesi açısından kritik bir öneme sahiptir. Ticaretin artırılması hem yerel ekonomiyi canlandıracak hem de istihdam fırsatları yaratacaktır. Ancak, bu alandaki eksiklikler ve engeller, bölgenin ekonomik kalkınma potansiyelini kısıtlamakta, bu da işsizlik oranlarının yüksek olmasına sebep olmaktadır.

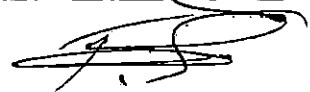
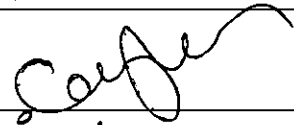
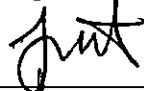
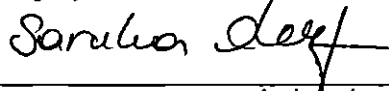
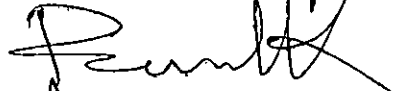
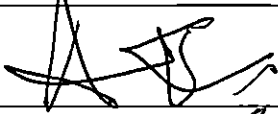
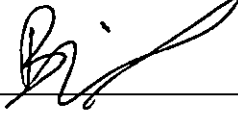
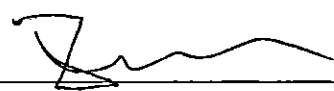
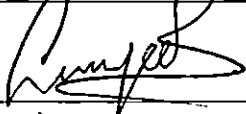
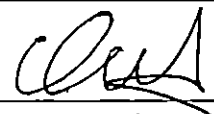
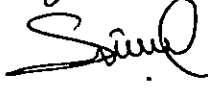
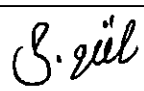
Diğer yandan, Hakkâri’nin ekonomisinde önemli bir yer tutan tarım ve hayvancılık sektörlerinde de ciddi verimlilik sorunları yaşanmaktadır. Geleneksel tarım yöntemlerinin modernizasyon eksikliği, su varlıklarının sınırlılığı ve sektöre yönelik düşük destekler, bu alanlardaki verimliliği olumsuz etkilemekte, dolayısıyla istihdam fırsatlarını daraltmaktadır. Tarım ve hayvancılık sektörü, bölge halkının önemli bir geçim kaynağını oluşturmasına rağmen, bu alandaki modernizasyonun yavaş ilerlemesi ve yeterli teşviklerin sağlanamaması, işsizlik oranlarının artmasına neden olmaktadır.

Sanayi yatırımlarının eksikliği, Hakkâri’deki işsizlik sorununu derinleştiren bir diğer faktördür. Hakkâri’de sanayi altyapısının eksik olması, üretime dayalı istihdam fırsatlarını kısıtlamakta ve girişimcilerin bölgeye yatırım yapma isteğini azaltmaktadır. Sanayi tesislerinin kurulması, Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) gibi projelerin devreye sokulması, Hakkâri’deki işsizliği önemli ölçüde azaltabilir ve bölgenin ekonomik yapısını dönüştürebilir. Ancak, bu konuda atılacak adımların hükümet tarafından yeterince desteklenmemesi, bölgenin sanayi sektöründen yeterli faydayı sağlamamasına yol açmaktadır.

Bölgenin eğitim altyapısındaki yetersizlikler de işsizlik oranlarını etkileyen bir diğer faktördür. Hakkâri'deki mesleki eğitim kurumlarının sayısı oldukça azdır ve mevcut eğitim programları, bölgenin ihtiyaçlarına yeterince hitap etmemektedir. Hakkâri'nin iş gücünün niteliklerini artırmak için mesleki eğitim ve kursların yaygınlaştırılması, bölgedeki iş gücünü daha kaliteli hale getireceği ön görülmektedir. Ancak, bu konuda hükümetin yeterince yatırım yapmaması, işsizlik oranlarının yüksek kalmasına neden olmaktadır.

Kadın istihdamı da Hakkâri'deki iş gücü alanında önemli bir sorundur. Kadınların iş gücüne katılım oranı, erkeklere kıyasla oldukça düşüktür. Kadınların iş gücüne katılımını artırmak, toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak açısından büyük önem taşımaktadır. Ancak, hükümetin kadın girişimciliğini destekleyecek özel programlar geliştirmemesi, kadınların iş gücüne katılımını sınırlamaktadır. Hakkâri gibi dezavantajlı bölgelerde kadın istihdamını artırmak, toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak adına büyük bir adım olacaktır.

Hakkâri ve bölge kentlerindeki işsizlik sorunlarının çözülmesi, mevcut sorunların derinlemesine incelenmesi ve etkin çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulmasını ve Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

1	NEJLA DEMİR	AĞRI	
2	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
3	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
4	İBRAHİM AKIN	İZMİR	
5	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
6	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
7	PERİHAN KOCA	MERSİN	
8	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
9	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
10	ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ	BATMAN	
11	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	
12	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	
13	OSMAN CENGİZ ÇANDAR	DİYARBAKIR	
14	SÜMEYYE BOZ	MUŞ	
15	ÖMER FARUK HÜLAKÜ	BİNGÖL	
16	ONUR DÜŞÜNMEZ	HAKKARİ	
17	GEORGE ASLAN	MARDİN	
18	SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP	BİTLİS	
19	BURCUGÜL ÇUBUK	İZMİR	
20	CELAL FIRAT	İSTANBUL	